

Torah of Fire and Water/Yehoshua Grunstein

לע"נ מו"ר הרב אהרן בן יחיאל ליכטנשטיין זצ"ל
נב"ל ע' בא' דחודש אייר התשע"ה

A] Introduction # 1 – שמות/Torah from Heaven

שמות פרק כ"ט-י"ט – וכל העם ראים את הקולות ואת הלפידים ואת קול השפך ואת ההר עשן וירא העם וינעו ויעמדו מרחק: ויאמרו אל משה דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות: ויאמר משה אל העם אל תיראו כי לבעבור נסות אתכם בא האלהים ובעבור תהיה יראתו על פניכם לכלתי תחטאו: ויעמד העם מרחק ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלהים: ויאמר יקוק אל משה כה תאמר אל בני ישראל אתם ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם:

משנה סנהדרין צ ע"א – "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא... ואלו שאין להם חלק לעולם הבא: האומר... אין תורה מן השמים".

B] Introduction # 2- Definition of שמות/Heaven that Torah was Given From

רש"י, בראשית א/ח – "ויקרא א-להים לרקיע שמים - ... **אש ומים** שערבן זה בזה, ועשה מהם שמים".

שופטים ד/ד-ה: ה' בצאתך משעיר, בצעדך משדה אדום, ארץ רעשה גם שמים נטפו גם עבים נטפו מים. הרים נזלו מפני ה', זה סיני, מפני ה' א-להי ישראל".

שמות פרק יט/טז-י"ח: ויהי ביום השלישי בהית הבקר ויהי קלת וברקים וענן כבד על ההר וקל שפר חזק מאד ויחרד כל העם אשר במחנה: ויוצא משה את העם לקראת האלהים מן המחנה ויתיצבו בתחתית ההר: **והר סיני עשן כלו מפני אשר ירד עליו יקוק באש** ויעל עשנו כעשן הכבשן ויחרד כל ההר מאד:

שמות ט"ז/כ"ב-כ"ו – ויסע משה את ישראל מים סוף ויצאו אל מדבר שור **וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים**: **מסכת בבא קמא דף פ"ב עמוד א** – דתניא: "וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים" – דורשי רשומות אמרו: **אין מים אלא תורה**, שנאמר: הוי כל צמא לכו למים, כיון שהלכו שלשת ימים בלא תורה נלאו, עמדו נביאים שביניהם ותיקנו להם שיהו קורין בשבת ומפסיקין באחד בשבת, וקורין בשני ומפסיקין שלישי ורביעי, וקורין בחמישי ומפסיקין ערב שבת, כדי שלא ילינו ג' ימים בלא תורה **מסכת תענית דף ז עמוד א** – למה נמשלו דברי תורה למים, דכתיב "הוי כל צמא לכו למים", לומר לך: מה מים מניחין מקום גבוה והולכין למקום נמוך, אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה. **מסכת נדרים דף פא עמוד א** – שנאמר: יזל מים מדליו, שמהן תצא תורה.

מסכת ברכות דף ו עמוד א – נשבע ה' בימינו ובזרוע עזו: "בימינו" – זו תורה, שנאמר: "מימינו אש דת למו". **מסכת ביצה דף כה עמוד ב** – תנא דבי רבי ישמעאל: "מימינו אש דת למו" – אמר הקדוש ברוך הוא: ראוין הללו שתנתן להם דת אש. **מכילתא דרבי שמעון בר יוחאי פרק יט** – "מפני אשר ירד עליו ה' באש".... "באש" מלמד שנמשלו דברי תורה באש.

C] Ancient/Static versus New/Creative

בראשית פרק א/א-ב, ו-ז: בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ: והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים מרחפת על פני המים: ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים: ויעש אלהים את הרקיע ויבדל בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע ויהי כן:

שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רצח/א-דיני נר הבדלה... מברך על הנר: "בורא מאורי האש". **משנה ברורה[שם ס"ק א]** – משום דתחלת ברייתו הוי כמו"ש כדאמרין בפסחים דף נ"ד... **מסכת פסחים דף נד עמוד א** – ...ובמוצאי שבת נתן הקדוש ברוך הוא דיעה באדם הראשון מעין דוגמא של מעלה, והביא שני אבנים וטחןן זו בזו ויצא מהן אור.

מסכת שבת דף פח עמוד ב – ואמר רבי יהושע בן לוי: בשעה שעלה משה למרום, אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא: "רבנו של עולם, מה לילוד אשה בינינו?" אמר להן: "לקבל תורה בא". אמרו לפניו: "חמודה גנוזה שגנוזה לך תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קודם שנברא העולם, אתה מבקש ליתנה לבשר ודם?"....

שופטים פרק ה/ו-ח: בימי שמגר בן ענת בימי יעל חדלו ארחות והלכי נתיבות ילכו ארחות עקלקלות: חדלו פרוזן בישראל חדלו עד שקמתי דבורה שקמתי אם בישראל: יבחר אלהים חדשים... **ילקוט שמעוני שופטים רמז מט** – וכל מי שמחדש דברי תורה על פיו דומה כמי שמשמיעים אותו משמים ואומרים לו: כך אמר הקדוש ברוך הוא – בנה לי בית ששכר גדול שלו הוא שנאמר יבחר אלהים חדשים וגו': **מסכת חולין דף ו' עמוד ב' – ז עמוד א** – העיד רבי יהושע בן זרוז בן חמיו של רבי מאיר לפני רבי על ר"מ שאכל עלה של ירק בבית שאן, והתיר רבי את בית שאן כולה על ידו. חברו עליו אחיו ובית אביו, אמרו לו: מקום שאבותיך ואבות אבותיך נהגו בו איסור, אתה תנהוג בו היתר? דרש להן מקרא זה: וכתת נחש הנחשת אשר עשה משה כי עד הימים ההמה היו בני ישראל מקטרים לו ויקרא לו נחשת, אפשר בא אסא ולא ביערו, בא יהושפט ולא ביערו? והלא כל עבודה זרה שבעולם אסא ויהושפט ביערו! אלא מקום הניחו לו אבותיו להתגדר בו, אף אני מקום הניחו לי אבותי להתגדר בו. **רש"י [שם ד"ה מכאן]** – שראינו שקבל רבי עדות זו ולמד הימנה, אף על פי שדבר תימה הוא, שהרי מעולם היו נוהגין בו איסור? למדנו שאין מזיחין תלמיד חכם האומר דבר הלכה חידוש לאמר לא שמעת, אין מזיחין אין מבדילין אותו משמועתו לאמר חזור בך.

מסכת קידושין דף לב עמוד א – הרב שמחל על כבודו – אין כבודו מחול; ורב יוסף אמר: אפי' הרב שמחל על כבודו – כבודו מחול, שנאמר: וי"י הולך לפניו יומם. אמר רבא: הכי השתא? התם הקדוש ב"ה עלמא דיליה הוא, ותורה דיליה היא – מחיל ליה ליקריה! הכא תורה דיליה היא? הדר אמר רבא: אין, תורה דיליה היא, דכתיב: ובתורתו יגבה יומם ולילה. **רש"י [שם]** – "הכא תורה דיליה היא" – בתמיה; הכבוד תלוי בתורה ואינו יכול למחול על כבוד התורה שהיא של הקדוש ברוך הוא. "ובתורתו יגבה" – כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יגבה בתחילה היא נקראת תורת השם ומשלמה גרסה היא נקראת תורתו. **מסכת חגיגה דף ג עמוד ב** – "מה נטיעה זו פרה ורבה – אף דברי תורה פריין ורכיין".

D] The Ability to either Construct or Destruct

בראשית פרק ו'ז-ו'ז ואני הנני מביא את המבול מים על הארץ לשחת כל בשר אשר בו רוח חיים מתחת השמים כל אשר בארץ יגוע:

דברים פרק ט'ג-ט'ג וידעת היום כי יקוק אלהיך הוא העבר לפניך אש אכלה הוא ישמידם והוא יכניעם לפניך והורשתם והאבדתם מהר כאשר דבר יקוק לך:

מלכים ב פרק א'יב-יב ויען אליה וידבר אליהם אם איש האלהים אני תרד אש מן השמים ותאכל אתך ואת חמשיך ותרד אש אלהים מן השמים ותאכל אתו ואת חמשיך:

מלכים ב פרק כה'ח-ט'ט וכחדש החמישי בשבעה לחדש היא שנת תשע עשרה שנה למלך נבכדנאצר מלך בבל בא נבוזראדן רב טבחים עבד מלך בבל ירושלם: וישרף את בית יקוק ואת בית המלך ואת כל בתי ירושלם ואת כל בית גדול שרף באש:

בראשית פרק א'כ-כ"ב: ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף על הארץ על פני רקיע השמים:

ויברא אלהים את התנינם הגדלים ואת כל נפש החיה הרמשת אשר שרצו המים למינהם ואת כל עוף כנף למינהו וירא אלהים כי טוב: ויברא אלהים את התנינם הגדלים ואת כל נפש החיה הרמשת אשר שרצו המים למינהם ואת כל עוף כנף למינהו וירא אלהים כי טוב: ויברך אתם אלהים לאמר פרו ורבו ומלאו את המים בימים והעוף ירב בארץ:

בראשית פרק ט'ז-י"ח: ויהי השמש באה ועלטה היה והנה תנור עשן ולפיד אש אשר עבר בין הגזרים האלה: ביום ההוא כרת יקוק את אברם ברית לאמר לזרעך נתתי את הארץ הזאת מנהר מצרים עד הנהר הגדל נהר פרת:

דברים פרק א'לג-לג ההלך לפניכם בדרך לתור לכם מקום לחנתכם באש לילה לראתכם בדרך אשר תלכו בה ובענן יומם:

מסכת יומא דף ע"ב עמוד ב' אמר רבי יהושע בן לוי: מאי דכתיב וזאת התורה אשר שם משה? זכה - נעשית לו סם חיים; לא זכה - נעשית לו סם מיתה

מסכת חגיגה דף ז עמוד א' - "תניא, היה ר' בנאה אומר: כל העוסק בתורה לשמה - תורתו נעשית לו סם חיים, שנאמר עץ חיים היא למחזיקים בה... וכל העוסק בתורה שלא לשמה - נעשית לו סם המות, שנאמר יערף כמטר לקחי, ואין עריפה אלא הריגה..." (חגיגה ז ע"א)

E] Conclusion- In the Future, Back to Fire and Water

מסכת בבא קמא דף ס עמוד ב' - "שלם ישלם המבעיר את הבערה" אמר הקדוש ברוך הוא: "עלי לשלם את הבערה שהבערתי, אני הצייתי אש בציון, שנאמר: "ויצת אש בציון ותאכל יסודותיה", ואני עתיד לבנותה באש, שנאמר: ואני אהיה לה... חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה"

יחזקאל פרק מ'א,ח-ט': וישבני אל פתח הבית והנה מים יצאים מתחת מפתן הבית קדימה כי פני הבית קדים והמים ירדים מתחת מכתף הבית הימנית מנגב למזבת: ...ויאמר אלי המים האלה יוצאים אל הגלילה הקדמונה וירדו על הערבה ובאו הימה אל הימה המוצאים ונרפאו ונרכו המים: והיה כל נפש חיה אשר ישרץ אל כל אשר יבוא שם נחלים יחיה והיה הדגה רבה מאד כי באו שמה המים האלה וירפאו וחי כל אשר יבוא שמה הנחל: